

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

januari 2010 till november 2010

En rapport från Miljöförvaltningen

Ronny Enmark

November 2010

INNEHÅLL

1	Beskrivning av branschen	5
2	Tillsynsarbetet inom branschen	8
3	Miljöarbetet inom branschen	9

1 BESKRIVNING AV BRANSCHEN

Läkemedels- färg- och kemikaliebranschen är en sammanslagning av verksamheter som hanterar stora volymer riskkemikalier och exempelvis tillverkar färger, läkemedel, rengöringsmedel, kemikalier eller som omformar plaster eller rengör behållare som innehållit kemikalier. Ett flertal av de tillståndspliktiga verksamheterna är stora och unika ur nationellt perspektiv. Förutom en stor kemikaliehantering är en del verksamheter transportintensiva och/eller stora energiförbrukare.

Tillståndspliktiga verksamheter är

A-verksamheter

Kernfest-Webac (24.10) tillverkar gjuterikemikalier mm

B-verksamheter

SIKA (24.110-1) tillverkar betongtillsatser
GW Bulk och tank (74.10) tvättar transportcisterner mm
Recipharm (39.20-18) tillverkar läkemedel
Biovitrum (24.20) tillverkar läkemedel
Octapharma (24.20) tillverkar läkemedel
Engvall Claesson (24.110-1) tillverkar färg

Lite mer information om de tillståndspliktiga företagens verksamhet

Kernfest-Webac bedriver sin verksamhet på Varuvägen 11 i Älvsjö industriområde. Verksamheten består av egen tillverkning av och försäljning av kemikalier till gjuteribranschen och till färgindustrin. Tillverkning av hartser sker främst genom en kemisk reaktion medan härdare, släppmedel med mera kallblandas.

Företaget har under året fått ett förnyat tillstånd som medger utökad produktion på 10 000 ton kemiska produkter varav 5 000 ton får framställas genom kemisk reaktion.

SIKA bedriver numera sin verksamhet på Domnarvsgatan 15 i Lunda industriområde, Spånga efter en flytt från Veddesta i Järfälla kommun. Efter en testkörningsperiod under sommaren är nu verksamheten i full produktion av kemisk-tekniska produkter, huvudsakligen betongtillsatsmedel för byggändamål. Alla produkter är vätskeformiga och tillverkas genom kallblandning.

Företaget erhöll i november 2009 ett nytt tillstånd för sin verksamhet i Lunda industriområde. Efter uppförande av produktionslokaler har tillståndet tagits i bruk under hösten 2010.

Beslutet om slutliga villkor för utsläpp av processavloppsvatten har skjutits upp till ett år efter det att anläggningen tagits i drift. Under provotiden skall under-

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

Beskrivning av branschen

sökningar göras av pH, organiska ämnen och sulfat före avledning till avloppsnätet samt kontroll ske av nitrifikationshämning vid olika inblandningar av processavloppsvatten.

GW Bulk och tank bedriver sin verksamhet i Louddens oljehamn. Verksamheten består av invändig tvätt av tankbilar och containrar som innehållit olika typer av flytande kemiska produkter.

Verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i ett tillstånd från år 1992. Det verksamhetspecifika villkoret begränsar utsläpp av metaller och kolväten till avloppsnätet efter behandling i den interna reningsanläggningen.

Planer på att avveckla oljehamnen för bostadsbebyggelse med mera har funnits under en längre tid. Oklarheter om hur länge nuvarande verksamheter i området kan vara kvar har lett till investeringsmöjligheterna för bland annat miljöåtgärder begränsats. *GW Bulk och tank* har nyligen erhållit ett förlängt hyreskontrakt till 2017.

Recipharms anläggning ligger i Årsta och man kontraktstillverkar läkemedel på uppdrag av kund. Tillverkningsstegen är blandning av aktiva substanser, granulering med lösningsmedel eller vatten, torkning, malning, tablettslagning och i vissa fall dragering av tablettarna.

Verksamheten bedrivs i enlighet med villkoren i ett tillstånd från år 1991. Tillståndets mest verksamhetspecifika villkor reglerar den mängd lösningsmedel som är tillåtet att släppa ut till luft.

I närområdet pågår planarbete för nya bostäder på fastigheten Dellen 4 m fl.

Biovitrum producerar proteinläkemedel på kontraktbasis. Anläggningen finns på Kungsholmen. Tillstånd för verksamheten meddelades år 1995. Villkoren i tillståndet tar sikte på hantering avloppsvatten och kemikalier.

Octapharma bedriver sin verksamhet på nordvästra Kungsholmen. Företaget framställer proteiner ur blodplasma samt bereder de framtagna substanserna till injektions- eller infusionslösningar. Verksamheten bedrivs med stöd av ett tillstånd meddelat år 2008. Förutom avloppsvatten regleras bl.a. buller till omgivningen och ett annat villkor berör lossningsplatser för etanol och olja.

I närområdet pågår bostadsbyggande, bl.a. i kvarteren Välbehaget och Jublet.

Engwall o Claesson tillverkar färg i sin anläggning i Bandhagen. Omkring 90 % av produktionen utgörs av vattenbaserade färger. Verksamheten fick tillstånd år 1992 och de viktigaste villkoren avsåg arbete med att minska lacknaftautsläpp till luft samt villkor för utsläpp till vatten.

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

Beskrivning av branschen

Ett flertal av de tillståndspliktiga verksamheterna är stora och unika ur nationellt perspektiv. Förutom en stor kemikaliehantering är en del verksamheter transport-intensiva och/eller stora energiförbrukare.

Läkemedelstillverkarna lyder också under det regelverk som Läkemedelsverket och FDA satt upp för att trygga patientsäkerheten. Dessa regler innebär att företagen måste ha en lång rad rutiner och instruktioner för att säkerställa reglernas efterlevnad. Det arbetssätt som miljöbalkens krav på egenkontroll ställer efterfrågas alltså också från annat håll.

Anmälningspliktiga verksamheter är

C-verksamheter

Boule Medical	(24.120-3)	tillverkar medier blodanalysutrustning
Prols	(24.120-3)	tillverkar rengöringsmedel
Paxymer	(25.50-1)	tillverkar plast
Olmed SÖS	(25.50-3)	tillverkar proteser
All plastik	(25.50)	omformar plast
Stala plast	(25.50)	omformar plast

Dessutom finns ett fåtal mindre verksamheter som tillverkar rengöringsmedel, plaster med mera.

Under året har Olmed S:t Görans flyttat sin protestillverkning till Karolinska sjukhuset.

2 TILLSYNSARBETET INOM BRANSCHEN

Samtliga tillståndspliktiga verksamheter samt de större anmälningspliktiga verksamheterna får minst ett tillsynsbesök per år. De mindre anmälningspliktiga verksamheterna besöks vart tredje år. Tillståndspliktiga och anmälningspliktiga företagen betalar en fast årlig tillsynsavgift. U-verksamheter besöks ungefär var femte år i kampanjform. Arbetet timdebiteras.

Tillsynsbesöken är idag förutom villkorskontroll koncentrerade på tillsyn av hantering och förvaring av kemikalier, företagets egenkontroll samt uppföljning av tidigare kända brister som framkommit vid inspektioner eller vid genomgång av verksamhetens egenkontroll. Andra områden som alltid beaktas är transporter, energiförbrukning samt utbyte av kemikalier.

Samtliga tillståndspliktiga verksamheter skall årligen komma in med en miljörapport. Vid genomgång kontrolleras förutom att de kommit in i tid vilka förändringar som skett och beslutat av miljöarbetet. Granskningen kommuniceras och följs upp.

Med varierande intervall utförs en periodisk besiktning av externa konsulter av de större verksamheterna. Förvaltningen deltar alltid vid dessa besök.

Förvaltningen deltar i samråd och remissarbete i tillståndprocessen samt ansvarar för remissarbete, miljöbedömning och beslut i anmälningsärenden.

När verksamheter läggs ner eller flyttas läggs tid på kontroll av eventuella markföroreningar på grund av kemikaliehanteringen. Vid klagomål sker utredningar. Därutöver sker kontakter med andra tillsynsmyndigheter, allmänhet och konsulter.

3 MILJÖARBETET INOM BRANSCHEN

Då verksamheterna ofta är unika görs en individuell bedömning var tyngdpunkten på tillsynsarbetet ligger på det enskilda företaget.

3.1 Inspektioner/ periodiska besiktningar

Samtliga verksamheter har besökts under året i enklighet med tillsynsplanen. Överlag har enbart smärre brister konstaterats vid tillsynsbesöken vilka har åtgärdats eller är under åtgärdande. Inga förelägganden har behövt tillgripas.

3.2 Miljörapporter

Samtliga miljörapporter har kommit in i tid och varit godtagbara.

3.3 Tillstånd anmälningar

Arbete har lagts ned på tillståndsarbete för SIKA:s etablering samt efterföljande anpassning verksamheten och Kernfest-Webac:s av kontrollprogram och egenkontroll.

Under året har Allplastic och Stala plast anmält sin verksamhet.

3.4 Egenkontroll

Egenkontrollen är generellt bra. Egenkontrollprogram justeras kontinuerligt.

3.5 Klagomål

Klagomål har inkommit på utsläpp från en tankbil vid lossning från Kernfest-Webac samt damning efter ett filterbrott vid testkörning av SIKA nya produktionsanläggning. Utsläppen har varit av den karaktären att de inte påverkat omgivning nämnvärt. Åtgärder har vidtagits för att förhindra återupprepande

3.6 Övrigt

3.6.1 Buller

I samband med tillståndsprövningen för Octapharma uppmärksammades att bullerriktvärdena för ny industri inte helt kunde innehållas. En rad åtgärder har

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

Miljöarbetet inom branschen

genomförts och ny bullermätning ska genomföras. Risken för bullerstörningar är också en viktig aspekt i planarbetet intill Recipharm.

3.6.2 Markförorening

Inför bostadsbyggandet på norra Kungsholmen har ett omfattande saneringsarbete avseende det gamla asfaltverket genomförts. I samband med byggande i kvarteret Välbehaget upptäcktes ytterligare oljeföroreningar som bedömts ha sitt ursprung i en tidigare olycka inom nuvarande Octapharmas område. Förvaltningens avsikt är att initiera ytterligare undersökningar av marken inom och intill Octapharmas fastighet.

3.6.3 INDIKATOR FÖR MILJÖARBETET I BRANSCHEN

Indikator	Årsmål
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sin energianvändning.	100%
Andelen besökta företag som inlett ett arbete med att effektivisera sina transporter	100%

Samtliga verksamheter bedöms arbeta med att försöka minska sin energiförbrukning och kostnaderna och miljöbelastningen av sina transporter.

3.6.4 Individuell bedömning egenkontroll

Kernfest-Webac

Nuvarande egenkontroll är bra. Ett kontrollprogram till det nya tillståndet tas för närvarande fram i samråd med Stockholm Vatten och förvaltningen. Företaget ingick också i den storstadsgemensamma tillsynskampanjen ”Kunskapen om Reach hos nedströmsanvändare av kemikalier”.

SIKA

Ett egenkontrollprogram är under utarbetande i samråd med Stockholm Vatten AB och förvaltningen. Ambitionsnivån bedöms som hög.

GW Bulk och tank.

Egenkontrollen bedöms som godtagbar. Förbättringar kan ske i dokumentationen.

Recipharm

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

Miljöarbetet inom branschen

Diskussion har förts kring bullerriktvärdena för kväll och natt som överskrids. Bullermätning i februari 2010 visade att bullret har ökat sedan föregående mätning, år 2008. Bolaget har inte förändrat sin verksamhet sedan föregående mätning så det kan vara andra källor som bidrar då man inte gjort dessa mätningar direkt vid källan.

Utsläppet av syreförbrukande substans (COD/BOD7) har ökat kraftigt sedan föregående år – en trolig felkälla är att det endast görs två mätningar per år och att det därför blir väldigt varierade resultat.

Förvaltningen har framfört önskemål att det i kemikalieförteckningen ska markeras vilka kemikalier som är nya och även vilka som plockats ur produktionen.

Engvall Claesson

Företaget ingick i den storstadsgemensamma tillsynskampanjen ”Kunskapen om Reach hos nedströmsanvändare av kemikalier”. Företagets egenkontroll är god.

Biovitrum

Produktionen låg nere halva året och återupptogs under sommaren. Pga av andra myndighetskrav, se ovan om Läkemiddelsverket, ökar förbrukningen av disk-kemikalier, i detta fall natriumhydroxid. Förvaltningen har framfört önskemål om att kemikalieförteckningen ska redovisa de förändringar som gjorts under året. Företagets egenkontroll är god.

Octapharma

Företaget uppför en ny lossningsstation för etanol. I samma byggnad inryms också nya lokaler för avfallshantering. Under året har arbete med att minska bullret från anläggningen pågått – någon slutlig redovisning av om riktvärdena klaras har inte gjorts. Företaget har god egenkontroll.

Boule Medical

Företaget har en mycket god egenkontroll.

Prols

Arbetet med verksamhetens kemikaliehantering har prioriterats. En djupare genomgång av egenkontrollen planeras 2011.

Paxymer

Verksamheten egenkontroll är god.

Olmed SÖS

Årlig tillsynsrapport för kemibranschen

Miljöarbetet inom branschen

Verksamheten egenkontroll är godtagbar.

Allplastik

Verksamheten är nyligen anmäld. Egenkontrollen är under dokumentation samtidigt som verksamheten certifieras.

Stala plast

Verksamheten nyligen anmäld. Vid tillsynsbesök var egenkontrollen godtagbar.